

Motion till riksdagen 2018/19:2962

av Emma Carlsson Löfdahl m.fl. (L)

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Motivering

Barnfamiljer kan se ut på många olika sätt, och alla föräldrar ska ha möjlighet att kombinera förvärvsarbete och företagande med föräldraskap. Liberalerna vill ha en modern, valfrihetsinriktad familjepolitik som ökar jämställdheten och uppmuntrar till arbete. Studenters och unga forskares trygghet vid föräldraskap måste stärkas. Barnbidraget ska fortsätta att vara skattefritt och lika för alla.

Föräldraförsäkringens utformning spelar en avgörande roll för barnens rätt till sina föräldrar men också för utvecklingen av jämställdheten på svensk arbetsmarknad. I grund och botten är framväxten av föräldraförsäkringen en viktig del av den svenska välfärden och ett fundament för kvinnors frigörelse. Samtidigt är dagens försäkring förknippad med utmaningar.

Den ekonomiska ojämställdheten mellan män och kvinnor är utbredd. Till detta bidrar attityder, invanda könsroller och en könssegregerad arbetsmarknad. Men det är också tydligt att kvinnors relativt längre perioder av föräldraledighet verkar hämmande på löneutveckling och karriär. Liberalerna ser detta och har varit pådrivande för och initiativtagare till flera reformer för att ändra på denna ordning, t.ex. de öronmärkta månaderna i föräldraförsäkringen och jämställdhetsbonusen. I en kommittémotion lägger Liberalerna fram förslag till en omfattande reform av föräldraförsäkringen som dock inte påverkar kommande budgetår.

Den tillfälliga föräldrapenningen (så kallad vab) är viktig för att möjliggöra för vårdnadshavare att avstå från förvärvsarbete för att vårda sjuka barn, eller följa med dem på läkarbesök. Det finns dock ett antal andra situationer där det också vore angeläget att föräldrar kan få ersättning för att vårda eller stödja ett barn.

Föräldrarna till ett barn med varaktig sjukdom eller funktionsnedsättning behöver ofta ha omfattande kontakter med skola eller förskola för att barnet ska få det stöd det behöver, och för att instruera skolpersonal hur de ska hjälpa barnet med egenvård under skoltid. Försäkringskassan har dock sedan ett par år slutat bevilja tillfällig föräldrapenning i sådana situationer. För barn som har beviljats stöd enligt LSS finns så kallade kontaktdagar för detta ändamål. Behovet finns dock även för barn utanför LSS personkretsar. Liberalerna menar att detta är situationer då man bör kunna få tillfällig föräldrapenning. Samtidigt bör samordningsbestämmelsen mellan tillfällig föräldrapenning och omvårdnadsbidrag ändras, så att den som har möjlighet till tillfällig föräldrapenning inte kan beviljas omvårdnadsbidrag för samma ändamål, i stället för som i dag tvärtom.

Det bör också vara möjligt att få tillfällig föräldrapenning för att hålla kontakt med skolan med anledning av ett barn med sociala problem som påverkar skolarbetet eller tryggheten i skolan samt för kontakter med socialtjänsten med anledning av ett barn.

Detta innebär ökade kostnader på anslag 1:2 med 220 miljoner kronor från 2019. Vi bedömer att kostnaderna för omvårdnadsbidrag samtidigt kan minska något.

Efterlevandestödet behöver reformeras och göras mer likt underhållsstödet. Vi välkomnar att regeringen aviserat att möjligheten att få efterlevandestöd retroaktivt ska minska, men det behövs fler förändringar, i linje med dem som föreslagits av Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten i ”Underhållsstöd och efterlevandestöd för nyanlända barn” (2016). Syftet med efterlevandestöd är att ett barn som förlorat en eller båda föräldrarna ska få ekonomiskt stöd för att klara omkostnader för boende m.m. Ett barn som i stället får ett omfattande stöd från det offentliga i form av t.ex. boende i hem för vård eller boende (HVB) eller stödboende bör därför inte samtidigt få efterlevandestöd. *Beräknade kostnadsminskningar för reformerat efterlevandestöd är 30 miljoner kronor på anslag 1:5 för år 2019.*

Bostadsbidraget är ett träffsäkert sätt att stärka ekonomin för de ekonomiskt mest utsatta barnfamiljerna. Vi föreslår därför i denna budgetmotion att barntillägget i bostadsbidraget ska höjas med 100 kronor per barn och månad. Samtidigt bör inkomstgränsen i bostadsbidraget återställas till 2016 års nivå, då en höjning av barntillägget ger mer till dem som har de allra största behoven.

Som en konsekvens av vårt förslag om att genomföra delar av förslagen i SOU 2013:52 minskar utgifterna för barnbidrag och ökar utgifterna för bostadsbidrag. *Detta innebär en budgetförstärkning under anslag 1:1 på 80 miljoner kronor och en budgetförsvagning under anslag 1:8 på 20 miljoner kronor. Som en konsekvens av förslaget om slopad löneskatt för äldre ökar utgifterna under anslag 1:2 med 10 miljoner kronor. Som en konsekvens av våra miljöpolitiska förslag avseende energi- och koldioxidskatt samt läckageskatt minskar utgifterna under anslag 1:2 med totalt 9 miljoner kronor. Som en konsekvens av övriga ovanstående förslag under detta utgiftsområde minskar utgifterna under anslag 1:8 med 100 miljoner kronor för år 2019.*

Anslagsförslag 2019 för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (L)
1:1	Barnbidrag	32 802 684	-80 000
1:2	Föräldraförsäkring	44 454 417	221 000
1:3	Underhållsstöd	2 765 282	
1:4	Adoptionsbidrag	23 284	
1:5	Barnpension och efterlevandestöd	964 600	-30 000
1:6	Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	4 472 178	
1:7	Pensionsrätt för barnår	7 303 100	
1:8	Bostadsbidrag	4 546 658	-80 000
	Summa	97 332 203	31 000
	Specificering av anslagsförändringar		
1:1	Barnbidrag		-80 000
1:2	Föräldraförsäkring		220 000
1:2	Föräldraförsäkring		10 000
1:2	Föräldraförsäkring		-4 000
1:2	Föräldraförsäkring		-3 000
1:2	Föräldraförsäkring		-2 000
1:5	Barnpension och efterlevandestöd		-30 000
1:8	Bostadsbidrag		-100 000
1:8	Bostadsbidrag		20 000

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Christer Nylander (L)

Lina Nordquist (L)

Allan Widman (L)

Tina Acketoft (L)

Mats Persson (L)